

فعالیت‌هایی برای آمادگی در نوشتن

عطیه شهودی
کارشناس ارشد پیش از دبستان

اشاره

آمادگی در نوشتن و تسلط در مهارت‌های ماهیچه‌ای ظریف برای شروع نوشتن در دوره پیش از دبستان و یک سال قبل از ورود به دبستان، امری بسیار ضروری است. در این دوره است که کودکان باید بر اساس برنامه‌ریزی‌های اصولی مربیان و فعالیت‌های آموزشی مناسب، آمادگی‌های لازم را پیدا کنند. به همین منظور و با توجه به پرسش‌های بسیاری از مربیان، در این نوشته، به مواردی اشاره شده است.

نام فعالیت: توپ و لیوان

اهداف: هماهنگی چشم و دست؛ پرورش مهارت‌های اولیه؛ هماهنگی عضلات بدن
وسایل لازم: نخ کاموا، توپ تخم‌مرغی و لیوان یک بار مصرف به تعداد دانش‌آموزان
مربی در ته هر یک از لیوان‌ها و روی توپ، سوراخی ایجاد می‌کند و به کمک نوآموزان، نخ را از انتهای لیوان و توپ عبور می‌دهد و در دو طرف گره می‌زند. بلندی و کوتاهی نخ به مهارت و توانایی نوآموزان بستگی دارد. هر قدر میزان توانایی و سن آن‌ها کمتر باشد، از نخ کوتاه‌تری استفاده می‌شود. معلم به هر یک از بچه‌ها این وسیله بازی را می‌دهد تا با آن تمرین کنند و از آن‌ها می‌خواهد که توپ را داخل لیوان بیندازند. (قبل از سوراخ کردن لیوان نوآموزان می‌توانند روی آن نقاشی کنند).

نام فعالیت: هدف‌گیری

اهداف: رعایت نوبت؛ پرورش مهارت‌های اولیه (پرتاب توپ)؛ هماهنگی چشم و دست
وسایل لازم: بطری نوشابه، خرده کاغذ، تعدادی توپ و قیچی

مربی قبلاً از بچه‌ها می‌خواهد تا بطری‌های خالی نوشابه خانواده و کاغذهای شکلات و بیسکویت را جمع‌آوری کنند و به کلاس بیاورند. در کلاس از آن‌ها می‌خواهد این کاغذها را با قیچی نوک‌گرد خرد کنند و داخل بطری‌ها بریزند. سپس مقداری آب به آن اضافه کنند. بعد بطری‌ها را در حیاط کنار هم در چند ردیف قرار دهند. تک تک بچه‌ها از فاصله مناسب و به نوبت، به طرف بطری‌ها توپ پرتاب می‌کنند و آن‌ها را می‌اندازند. کسانی که بطری بیشتری بیندازند، تشویق می‌شوند. به همه نوآموزان فرصت مساوی برای تکرار این فعالیت و ایجاد مهارت داده می‌شود. می‌توان درون بطری به جای خرده کاغذ و آب، دکمه‌های رنگین، گوش‌ماهی یا سنگ‌ریزه ریخت؛ به طوری که بطری‌ها نه زیاد سبک باشند و نه زیاد سنگین، خرده کاغذها برای زیبا شدن بطری‌ها هنگام افتادن است.

نام فعالیت: خط زمینه

اهداف: آشنایی با خط زمینه؛ درک مفهوم روی خط، بالای خط، پایین خط.

وسایل لازم: گچ و سوت

مربی در حیاط با گچ یک خط راست می‌کشد و می‌گوید: «این یک خط راست است مثل خط دفترتان.» سپس از نوآموزان می‌خواهد در یک صف کنار یکدیگر بایستند. بعد پایین خط، بالای خط و روی خط را برای آن‌ها مشخص می‌کند. آن‌گاه به نوآموزان می‌گوید: «اگر یک بار صدای سوت را شنیدید، همه روی خط بایستید، اگر دوبار صدای سوت را شنیدید، بالای خط و اگر سه بار صدای آن را شنیدید، همه پایین خط بایستید.» در دفعات اول، معلم یک سوت می‌زند و خودش می‌گوید: «روی خط»، دو

سوت می‌زند و می‌گوید: «بالای خط» و... پس از چند بار تمرین، معلم فقط سوت می‌زند و بچه‌ها باید عمل کنند. در مرحله آخر بازی، معلم سوت‌ها را به صورت نامرتب به صدا در می‌آورد و نوآموزان باید عمل کنند.

نام فعالیت: خط‌کشی-۱

اهداف: ایجاد آمادگی برای نوشتن؛ استفاده

از حواس

وسایل لازم: رنگ گواش و کاغذ ضخیم

مقوا

مربی به تعداد بچه‌ها، کاغذ و گواش در

خطوط آزاد.

وسایل لازم: کاغذ، مداد

مربی از نوآموزان می‌خواهد خط‌هایی را با فاصله از بالا به پایین و بعد خط‌هایی را به صورت افقی از راست به چپ و با فاصله بکشند. روی صفحه، چهار گوش‌هایی بین خطوط ایجاد می‌شود. معلم از هر یک از بچه‌ها می‌خواهد که اول خود را معرفی کنند. سپس بگویند، این شکل‌ها که ایجاد شده‌اند، شبیه چه هستند؟ (پنجره، دیوار و...) معلم در ضمن انجام این فعالیت، به نوآموزان روش صحیح در درست گرفتن مداد، استفاده از پاک‌کن، تراشیدن مداد، فاصله چشم و کاغذ و درست نشستن را به طور عملی آموزش می‌دهد. کودکان اگر دوست داشته باشند می‌توانند فواصل خط‌ها را رنگ‌آمیزی کنند.

داخل کیف‌شان را بیرون بیاورند (خط‌کش، لیوان، پاک‌کن، مداد و مدادتراش). سپس از آن‌ها می‌خواهد نام هر کدام را بگویند. در مرحله بعد از آن‌ها می‌خواهد وسایل را روی کاغذ بگذارند و دور آن‌ها خط بکشند. نوآموزان می‌توانند با اجازه دوستانشان از وسایل یکدیگر هم استفاده کنند. معلم روش صحیح مداد دست گرفتن، درست نشستن، تراشیدن مداد و استفاده از پاک‌کن را عملاً آموزش می‌دهد و در مورد دقت در حفظ و نگهداری وسایل خود و دوستانشان، بحث و گفت‌وگو می‌کند.

نام فعالیت: خط‌کشی - ۲

اهداف: درست نشستن؛ روش صحیح در دست گرفتن مداد؛ کسب مهارت در کشیدن

اختیارشان قرار می‌دهد و از آنان می‌خواهد، انگشت سبابه خود را داخل رنگ کنند و سپس روی کاغذ از بالا به پایین بکشند (عمودی). در مرحله بعد از آن‌ها می‌خواهد همین عمل را از راست به چپ (افقی) انجام دهند، سرانجام هم دست‌های خود را با آب و صابون بشویند. این فعالیت را می‌توان روی جعبه کفش‌هایی نیز که داخل آن‌ها شبنم نرم یا ماسه یا آرد باشد، انجام داد.

نام فعالیت: دورکشی نوشتاری

اهداف: کسب مهارت دورکشی نوشتاری؛

آشنایی با وسایل مورد نیاز مدرسه.

وسایل لازم: کاغذ

مربی یک برگه کاغذ در اختیار نوآموزان قرار می‌دهد و از آنان می‌خواهد، وسایل